

Kursdag

Felles voksenledelse i skolen

Systemarbeid for å sikre et godt læringsmiljø for elever, et godt arbeidsmiljø for ansatte og trygghet for alle

Paul Viktor Wiker/ godskole.no

Felles ledelse: Arbeidsoppgaver individuelt og på team

Arbeidsområder

- Elevuro/ dårlig læringsmiljø
- Elevkonflikter
- Mobbing/ krenkelseser
- Negativitet mot voksne
- Klasseledelse
- Mangler i voksennettverket
- Skole - hjem samarbeid
- Systembygging/ skoleledelse

Krenkelseser og mobbing

- Alle skal ha en god hverdag i skolen
- Hver 20. elev opplever å bli mobbet en eller flere ganger hver uke
- Det er mulig å ta gode grep og være i forkant

Hvordan det kan bli i elevgrupper I

- Uro, høyt lydnivå, elever som avspores, elever som har vondt i hodet
- Et «tåketeppe» av forglemmelser, uvaner, tull og tøys
- Lærere som ofte må mase og korrigere
- Lærere som kjefter, blir sinte, handler i etterkant
- Elever med ulike roller:
 - Klovnen, utfordreren, den negative,
 - Er det så nøye» - eleven, den passive
 - Kverulanten, den som henger seg på, utøveren
- Dårlig faglig progresjon. Elever som blir hengende etter de andre

Hvordan det kan bli i elevgrupper II

- Usikkerhet. Få som tør å stikke hodet frem.
- Negativitet
- Hierarki
- Utestenging
- Mobbing
- Usynlige konflikter og negative relasjoner som voksne ikke ser så lett
- Barn som har tatt makta overfor andre barn og overfor voksne
- Foreldremotsetninger
- Motsetninger og mistillit mellom hjem og skole

Seks drivkrefter for endring og forebygging

- Den gode en-til-en relasjonen
- Anerkjennelse/ Å bli sett på det du lykkes med

- Tilrettelegging
- Ansvarliggjøring
- Begrensning
- Å lykkes med noe/ få til endring

Fire innsatsområder

<p>Etablere felles ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felles standarder • Felles rutiner • Felles strategier • Definere kaosfaktorer • Vedlikehold 	<p>Elevsamtalen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedverktøy • Fast rutiner og organisering • Langsiktighet • Relasjonsbygging, kartlegging, normdanning, tilrettelegging, korrigerer
<p>Samarbeid med foreldre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foreldre er forskjellige • Informasjonsrutiner • Lav terskel for kontakt begge veier • Bruk av klassekontakter • Å la motsetninger bli mellom voksne 	<p>Skolen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systemarbeid • Tilrettelegging • Hvor trykker skoen • Kaosfaktorer • Kunsten å velge bort • Innføring av verktøy

Elevsamtalen I

- Serier av korte en-til-en samtaler
- Alle elever bør sees en-til-en hver 2-3 uke
- Noen kan trenge flere samtaler hver dag

- Lengde: fra 3-10 minutter. Lengre i starten.
- Skal i utgangspunktet være gode samtaler for eleven
- Samtalene er målrettede. Lærer må vite hvor man vil med samtalen.

Den regelmessige elevsamtalen: Hvorfor

Et verktøy for:

- Tillits- og relasjonsbygging
- Kartlegging/ Få innsikt
- Normdanning
- Korrigering
- Tilrettelegging
- Tilpasset opplæring
- Forebygging

Utvikling av standarder: Definere uønsket atferd

- Komme for sent til timen
- Ta ordet uten å ha fått det
- Glemming av skolesaker, gymtøy, underskrifter, lekser etc.
- Spising og drikking i timen uten lov
- Vandring i klasserommet
- Gå inn i andre klasserom
- Ikke følge lærerens beskjed
- Fremmede ting framme i timen
- Fikling og uønskede lyder som raping, plystring, nynning, krølling av papir mmm.
- Skrivning og tegning på pulter, bøker, andres ting
- Tyggegummi og godteri på skolen
- Gå ut av klasserommet uten tillatelse

- Vipping på stolen
- Bytte plass uten lov
- Kasting av ting som viskelær, lapper mmm
- Caps, hette, yttertøy, sko på inne
- Slå i skap, dørkarmer etc.
- Løping/ herjing inne
- Sprette ball inne
- Medlærervirksomhet. Du passer på det selv, så skal læreren passe på resten
- Kverulering
- Avbryte andre som har ordet
- Knuffing/ lekeslossing
- Voldsom lek
- Utestenging
- Ødelegging av egen, skolens eller andres eiendom
- Negative blikk, negativ latter, negativt kroppsspråk, spesielt ved fremføringer
- Bruk av uønskede kallenavn
- Banning, negative kommentarer, erting
- Slag, spark, dytting
- Trusler og tulletrusler

Utvikling av felles standarder

- Uønsket atferd vs. Forventninger til elever
- Bruk av ordet «ikke»
 - En «negativ vinkling» eller en oversettelse og klargjøring av forventninger?
 - Konkretisering for både voksne og elever
- Den viktige prosessen
- Se standarder i sammenheng med rutiner og kaosfaktorer

Felles rutiner I

- Hjelper elever til å ta riktige valg
- Begrenser handlingsrommet til å kunne ta dårlige valg
- Bidrar til å skape gjenkjennelse, trygghet og forutsigbarhet for alle i skolen
- Praktisk hjelp for alle ansatte

Skill mellom rutiner for elever og rutiner for voksne

Felles rutiner II

Tre gode spørsmål

- Hvilke rutiner har vi som fungerer og som vi kan samles om?
- Når blir ting kaotisk eller vanskelig for lærere eller elever?
- Hvilke rutiner kan vi etablere for å være i forkant av eller fange opp disse situasjonene?

Felles rutiner III

- Inngangssituasjon
 - Fra friminutt til klasserom på en god måte
- Oppstart av økter
 - Når starter timen?
 - Visuelle signaler. Timeglass. Fast ståsted.
 - Info om mål, innhold, arbeidsmåter. «Hva og hvordan»
- Overgangssituasjoner/ Skifte av aktivitet
 - Tydelige beskjeder. Starte i riktig ende.
 - Sjekk ut om elevene har forstått.
 - Forespeiling av utfordringer og evaluering i etterkant
 - Kall tilbake og gi ny beskjed om 3-4 gjør feil valg
- Avslutning av økter/ utgang

- I god nok tid
- Tid til overs: Evaluer: Hva gikk bra og hva må bedres?
- Rydd pult og gjør klar til neste økt
- Elevene skal først gå når læreren gir tegn
- «Nå er du klar så nå kan du gå»
- Går klokka i klasserommet riktig? Ringetid er riktig?
- Send ikke ut før tiden
- Tilstedeværelse ved utgang
- Ryddighet i klasserom, gang og fellesrom
 - God ytre struktur kan hjelpe ustrukturerte elever
 - Rydding av hyller, skap og sekk på arbeidsplan
 - Er hyller i klasserom riktig plassert?
 - Gardiner, elevarbeider, bøker, pulter
 - Blyantspisser med holder
 - «Grip fatt i de små tingene, og mange store vil falle på plass av seg selv»
- Kontakt/ Samarbeid med foreldre
 - Informasjon, ukeplan, ukebrev
 - Den lave terskelen for kontakt
 - Forventningsavklaringer
 - Foreldres forskjellighet
 - E-post, telefon, SMS, telefontid, kontortid
 - Å sette inn på konto/ Å komme i posisjon
 - Utviklingssamtalen
 - Bruk av foreldrekontakter
 - Foreldremøter: Innkalling , form og innhold
- Samarbeidsrutiner i skolen
 - Bruk av samarbeidstid
 - Involvering av assistenter og faglærere
 - Felles ledelse/ Info fra elevsamtaler/ krenkelser
 - Vedlikehold
- Inspeksjonsrutiner

- Tilstedeværelse og synlighet
- Inngripen
- Å velge å se
- Når ting blir vanskelig

Eksempler på kaosfaktorer

- Mange voksne
- Manglende gjennomsiktighet
- Teamtid: Mange tema og oppgaver
- Vekslende timeplaner
- Liten kontakt med egne elever
- Manglende tilhørighet: Basisgrupper/ på tvers/ smågrupper/ på tvers av trinn/ hyppige endringer
- Lærerbytte i doble økter
- Lange økter uten pauser
- Mange elever inn samme dør på en gang
- Inspeksjonsordning
- Manglende back-up
- Manglende kontakt med foreldre
- Manglende forberedelse til timer
- Skrivning på tavle med rygg mot elever
- Elever som har skap utenfor klasserom
- Uforutsigbar vikarsituasjon/ vikarstopp
- Materiell som må hentes fra andre rom/ som er borte
- Mangel på klare føringer (garderobe.....)
- Manglende samarbeid alle veier
- Få voksne til å kle på 1-klassinger
- Manglende ringeklokke
- Klokker som går feil
- Trang hverdag
- Manglende voksentilstedeværelse

- Stor frihet for elever
- Mangel på kontinuitet, årshjul
- Bruk av vikarer
- Mangel på grupperom/ elevsamtalerom

Lærerenes mange roller

- Læreren/ veilederen
 - Fag og læring
 - Inspirere, motivere, glød, tilrettelegging
- Omsorgspersonen
- Oppdrageren
- Samarbeideren

Læreren som omsorgsperson

- Tilstedeværelse. Nærvær. Å bli sett.
- Trygghet/ Fravær av gjentatt krenkelse
- Betydningen av den gode en-til-en relasjonen
- De mest relasjonssvake elevene
- «Jeg har et godt forhold til gruppa, jeg.»
- Omsorg handler også om fasthet, tydelighet og forutsigbarhet

Læreren som oppdrager

- Grensesetteren
- Normdanneren
 - Skille lærer - elev/ voksen - barn
- Eksempelet
 - Ordbruk: Ironi, sarkasmer, banning,

- Hvordan snakker vi med/ om/ til hverandre?
- Bruk av blick og kroppsspråk
- Samarbeid når flere voksne er i rommet

Læreren som samarbeider

- Inn mot foreldre
 - Ta ledelsen
 - Teamet/ assistenter/ lærere/ ledelsen
- Instanser utenfor skolen (PPT, Logoped, etc)
- Politi/ Lokalmiljø

Den stødige stabile voksenrollen

- Ta kontroll. Være en tydelig voksen
- Humør som smitter
- Bygge positive relasjoner
- Involvering og nærvær
- Ha tillit og autoritet
- Bevisst sin kommunikasjon
- Forutsigbar og konsekvent
- Aktivt samarbeidende
- Vel forberedt og faglig innsikt

o